

چگونه نوزادان سالم داشته باشیم؟

(راههای پیشکویر از بروز معلولیت در نوزادان)

لئے توصیه‌های مفید قبل از بارداری

لئے دوران بارداری

لئے تغذیه

لئے هرزش و فحالت

مطالعه این کتاب برای همگان مفید می‌باشد به ویژه:

- سازمان بهزیستی کشور

سازمان آموزش و پرورش استثنائی

سید عباس سید علی پور مرznak
فیزیوتراپیست

سرشناسه: سیدعلیپور مرزنگی، سیدعباس، -۱۳۴۸
 عنوان و نام پدیدآور: چگونه نوزادان سالم داشته باشیم: توصیه‌های مفید قبل از بارداری... / نویسنده سیدعباس سیدعلیپور مرزنگی
 مشخصات نشر: بابل: راز دانش، ۱۳۹۴
 مشخصات ظاهری: ۱۰۶ ص: مصور
 شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۳۶۱-۵۸-۲
 وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
 موضوع: بارداری - بهداشت
 موضوع: بارداری - تأثیر تغذیه
 موضوع: کودکان - پرستاری ومراقبت
 ردیف‌بندی کنگره: RG / س ۸۷ ج ۱۳۹۳ ۵۲۵ / ۸۷
 ردیف‌بندی دیوبی: ۶۱۸/۲
 شماره کتاب‌شناسی ملی: ۳۶۲۱۶۴۷

نام کتاب: چگونه نوزادان سالم داشته باشیم
 مؤلف: سیدعباس سیدعلی پور مرزنگی
 ویراستاران: اسماعیل بزرگی - ندا داداش نبا
 غایش: راز دانش

طراح جلد و صفحه آرایی: حسین کیانی (۰۱۱-۳۲۱۹۴۴۶۶)
 چاپ: پام

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۴
 شماره‌گان: ۲۰۰۰

قیمت: ۵۰۰۰ ریال
 شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۳۶۱-۵۸-۲

مرکز پخش: بابل، میدان کشوری، رویروی بیمارستان بهشتی، مجتمع پژوهشگان پاسارگاد
 تلفن: Abbas.Alipour.pt@gmail.com - ۰۹۱۱۱۵۸۷۰ / ۰۱۱-۳۲۲۵۶۲۲۱

فهرست مطالب

سندرم پاتاس یا هولوپروزنفالی	۴۲	مقدمه	۱
ازدواج‌های فامیلی	۴۲	نقش آموزش و پیشگیری در جلوگیری	۱
تعذیب صحیح زن باردار	۴۶	از بروز معلولیت	۹
کار و فعالیت	۵۰	توصیه‌های مفید به مادران قبل از	۱۰
اعتباد	۵۲	بارداری	۱۰
سیگار و دخانیات	۵۲	روش‌های تشخیص معلولیت قبل از تولد	۱۳
مواد مخدر	۵۳	رونده تشكیل جنین	۱۵
داروها	۵۳	هفته اول تا سوم	۱۷
الکل	۵۵	هفته چهارم تا هشتم	۱۹
واکسیناسیون	۵۶	هفته نهم تا دوازدهم	۲۰
اشعه	۵۷	هفته سیزدهم تا شانزدهم	۲۱
حاملگی	۵۸	هفته هفدهم تا بیست و ششم	۲۲
فشار خون حاملگی	۵۹	هفته بیست و شش تا بیست و نهم	۲۳
بیماری‌های خونی، قلبی و تنفسی	۶۰	از هفته سی ام تا تولد	۲۳
عفونت ادراری	۶۲	هفته آخر (زمان تولد)	۲۵
افزایش غریعاتی درجه حرارت بدن	۶۲	عوامل ایجاد کننده معلولیت	۲۷
(تب) یا هیپرترمی	۶۲	عوامل معلولیت‌زا قبل از تولد	۲۸
چاقی	۶۲	ناهنجاری‌های مادرزادی	۲۸
عدم تناسب گروه‌های خونی و RH مادر	۶۳	عوامل ژنتیکی	۳۳
و جنین	۶۳	سندرم های مربوط به کروموزوم جنسی	۳۸
مرض قند یا دیابت	۶۵	سندرم ترتر	۳۸
بیماری‌های عفونی	۶۷	سندرم کلائین فلت	۳۸
سیفلیس	۶۹	اختلالات کروموزومی غیرجنسی	۳۹
سوراک	۶۹	سندرم منگولیسم	۳۹
تب خال دستگاه تناسلی (هرپس)	۷۰	علت بروز سندرم داون	۴۰
ایdz (AIDS)	۷۱	راه‌های تشخیص سندرم داون در دوران	۴۱
توکسوبلاسموز	۷۳	بارداری	۴۱

۴- بیماری‌های متابولیک.....	۸۱	سرخجه.....
الف) بیماری کریتینیسم یا کم‌کاری غده تیروئید.....	۸۱	آبله مرغان.....
ب) فنیل کیتونوریا.....	۸۲	فاصله گذاری بین تولد فرزندان.....
ج) گالاکتوسمی.....	۸۵	عوامل ایجاد کننده معلولیت در حین تولد.....
د) اختلال مربوط به متابولیسم چربی.....	۸۷	الف) زایمان در مراکز ذیصلاح (هیپوکسی و مشکلات زایمانی).....
فلج مغزی.....	۸۷	ب) زودرس بودن بچه.....
عقب‌ماندگی ذهنی و راه‌های پیشگیری از آن.....	۹۵	ج) نارس به دنیا آمدن.....
توصیه‌های مفید برای پیشگیری از بروز معلولیت در نوزادان.....	۹۸	د) کوچک بودن لگن مادر.....
جدول واکسیناسیون کودکان.....	۱۰۴	عوامل ایجاد کننده معلولیت بعداز تولد.....
منابع.....	۱۰۵	۱- سوانح و تصادفات.....
		۲- تب و تسخیج.....
		۳- مسمومیت.....

مقدمه

یکی از مشکلات جوامع بشری وجود معلولیت به اشکال مختلف در سطح جامعه است. آمار بالای معلولان در جوامع، با وجود همه تلاشها جهت جلوگیری از بروز آن‌ها، هنوز نگران کننده است. متأسفانه با پیشرفت اعجاب‌انگیز دانش پزشکی و علم رُنتیک و بالا رفتن سطح بهداشت عمومی، هنوز دانشمندان نتوانستند به طور کامل جلوی ایجاد معلولیت را بگیرند و یا حداقل هنوز داروی خاص و روش‌های ویژه‌ای برای جلوگیری کامل از بروز معلولیت به جز چند مورد خاص پیشنهاد نشده است.

طبق برآورد بین‌المللی حدود ۱۰٪ افراد جامعه معلول هستند، اگرچه آمار صحیحی از تعداد معلولان در ایران وجود ندارد اما این میزان را سیاستگذاران کشوری به عنوان الگوی قابل قبول در برنامه‌ریزی‌های کلان کشوری پذیرفته‌اند. به دنیا آوردن فرزند سالم و پرورش صحیح آن از آرزوهای هر پدر و مادری هست. بر این اساس یک زن باردار رسالتی بسی مهم و خطیر را بر دوش می‌کشد، او باید سلامتی خود را که یک موهبت الهی است حفظ کند و نیز به سلامت نوزادی که در پیکره‌ی خود پرورش می‌دهد توجه نماید. بنابراین پیداست که مادران چه رسالت مهمی را به دوش می‌کشند، به همین خاطر است که در اسلام تأکید شده است کلید بهشت زیر پای مادران است. معهذا، وقتی تست حاملگی در فردی ثابت باشد، باید همه نزدیکان او خصوصاً همسر وی به او برای سلامت به دنیا آوردن نوزاد در دوران بارداری کمک نمایند. چراکه بارداری تجربه‌ی لذت بخش مادر

و پدرشدن، و فراتر از آن قبول مسئولیت در برابر هدیه و امانت الهی، یعنی فرزند را در اختیار آن‌ها قرار می‌دهد.

آگاهی داشتن مادر و پدر از مراحل مختلف ایجاد و رشد و تکامل رویان و جنبین، حتی در سطوح پایین می‌تواند این شیرینی و زیبایی را صد چندان کند. دانش جنبین شناسی یکی از زیباترین و شیرین‌ترین شاخه‌های علوم پژوهشی است، که با مدد تکنولوژی‌های نوین و روش‌های جدید اعم از مشاهده، آزمایش و بررسی مراحل تشکیل جنبین و کسب اطلاعات درباره‌ی رشد و تکامل نه تنها هفته به هفته، بلکه لحظه به لحظه‌ی این فرآیند سورانگیز را به ثبت برساند، و نیز می‌تواند مادران و پدران را به طور کامل با آنچه که به تولد فرزندشان می‌انجامد آشنا نماید. همچنین داشتن اطلاعات ضروری از عوامل مولد معلولیت و راههای پیشگیری از آن، امر بسیار مهمی است که زوجین باید به آن توجه کافی داشته باشند. هدف مؤلف از این کتاب ارتقای دانش و آگاهی خوانندگان محترم به ویژه زوجین است، که حاوی اطلاعاتی مفید و سودمند، در زمینه روند رشد و تکامل جنبین و علل بروز برخی ناهنجاری‌ها و پیشگیری از بروز آن‌ها به بیان ساده است، امید است سودمند افتاد. حقیر نیز ادعای کامل بودن کتاب را ندارم، به همین جهت از خوانندگان محترم به ویژه از استادان و پژوهشکاران گرانقدر تقاضا می‌کنم در جهت غنی‌تر شدن مطالب این کتاب در چاپ‌های بعدی، اطلاعات خود را از این حقیر دریغ نورزیده و مطالب خود را از طریق آدرس و یا پست الکترونیک ارسال نمایند.